

ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้

Innovative Leaders Centre of Curriculum and Learning: LCCL

www.curriculumandlearning.com

เอกสาร Academic Update ลำดับที่ 5/2558

วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2558

การรู้คิด (cognition)

การรู้คิด มาจากคำในภาษาลาตินว่า *cognosco* (con 'with' + *gnōscō* 'know') หมายถึง รูปแบบของการรู้และตระหนักที่เกิดจากกระบวนการทางสติปัญญา หรือกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง ของบุคคล (mental activities / inner workings in human head) เช่น การรับรู้ ความสนใจ การจำ การคิด การใช้เหตุผล การตัดสินใจ การวางแผน การแก้ปัญหา การจินตนาการ เป็นต้น โดยใช้ *กระบวนการรู้คิด* (cognitive process / cognitive processing) หรือกระบวนการทำงานของสมอง เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการรู้คิด ได้แก่ การลงรหัส (encoding) การจัดเก็บข้อมูล การได้ข้อมูลกลับคืนมา และการนำข้อมูลไปใช้ อย่างสอดคล้องกับ *แบบการรู้คิด* (cognitive style) ที่บุคคลใช้ในการรับรู้ เรียนรู้ แก้ปัญหา และสร้างความเข้าใจในเรื่องต่างๆ

พัฒนาการด้านการรู้คิด (cognitive development) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอดต่างๆ ของบุคคลที่ดีขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2555: 93) ทฤษฎีที่อธิบายพัฒนาการด้านการรู้คิดอยู่หลายทฤษฎี เรียกว่า “ทฤษฎีการรู้คิด” หมายถึง ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มเน้นการรู้คิด (cognitive theories) หมายถึง ข้อความรู้เกี่ยวกับการ เรียนรู้ของมนุษย์ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้มีใช้เกิดจากการมีพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าเพียงเท่านั้น แต่การ เรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาในการที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเองโดยมีการรับข้อมูล สร้างความสัมพันธ์และความหมายของข้อมูล และการดึงข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหา ต่างๆ

ทฤษฎีที่อยู่ในกลุ่มนี้มีหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Theory of Cognition Development) ของ Jean Piaget , Jerome Seymour Bruner และ Robert M. Gagne ทฤษฎีสรรรคนิยม (Constructivism) ของ Lev Semionovich Vygotsky ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (A Theory of Meaningful Verbal Learning) ของ David Ausubel

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การติดต่อ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

โทรศัพท์ 081 – 2996882 / e – mail: rutmarut@gmail.com